

**ALLMÄNNA VILLKOR FÖR KONSULT
FÖRSVARSMAKTEN****1. Tillämplighet**

- 1.1. Dessa allmänna villkor gäller vid konsulttjänster där Leverantören utför av Försvarsmakten beställt Uppdrag, enligt vilket Leverantören ska tillhandahålla ett visst Resultat.

2. Definitioner

- 2.1. "Avtalad Leveransdag" avser den dag som Parterna har avtalat att Resultat ska levereras och/eller Uppdraget ska vara slutfört.
- 2.2. "Dokumentation" avser skriftligt material som behövs för att Resultatet ska kunna användas av Försvarsmakten eller av annan tilltänkt användare i avtalad omfattning och på avtalat sätt, t.ex. beskrivningar bruksanvisningar, instruktioner och information.
- 2.3. "Fel" avser (i) avvikelser från vad som avtalats mellan Parterna beträffande Uppdraget, (ii) avvikelse från vad Försvarsmakten med fog haft anledning att förvänta sig av Uppdraget och som påverkar dess avsedda användning eller ändamål eller (iii) Tjänst som inte utförts fackmannamässigt eller med den omsorg som Försvarsmakten hade anledning att förvänta sig.
- 2.4. "Konsulter" avser de konsulter som Leverantören ska tillhandahålla för Tjänsternas utförande, där Leverantören utför av Försvarsmakten beställt Uppdrag, enligt vilket Leverantören ska tillhandahålla ett visst Resultat.
- 2.5. "Kontaktperson" avser den person/-er som utsetts av respektive Part för att ansvara för kontakterna mellan Parterna.
- 2.6. "Kontrakt" avser detta Kontrakt, inklusive bilagor och underbilagor.
- 2.7. "Leverantören" avser den Part som tecknat kontrakt med Försvarsmakten för leverans av Tjänst.

- 2.8. "Part/Parterna" avser Försvarsmakten och/eller Leverantören.

- 2.9. "Resultatet" avser det som ska utföras, levereras eller tillhandahållas av Leverantören.

- 2.10. "Tidplan" avser den överenskomna tidplanen i Uppdragsbeskrivningen.

- 2.11. "Tjänsten/Tjänsterna" avser det Resultat, inklusive Dokumentation och Underlag, som ska levereras.

- 2.12. "Underlag" kan, oavsett dess format, dokumentära kännetecken eller annat framställningssätt, omfatta, men är inte begränsat till, något av följande: specifikationer, ritningar och ritningsprocesser, uppfinningar och upptäckter oberoende av om de kan patenteras eller på annat sätt skyddas, tekniska beskrivningar och andra verk av teknisk natur, tekniskt dataunderlag och tillverkningsdataunderlag, källkod, processer, know-how, affärshemligheter, kommersiella dokument och planer.

- 2.13. "Uppdraget" avser det uppdrag som ska utföras och leverans av det Resultat som ska levereras.

- 2.14. "Uppdragsbeskrivningen" avser beskrivningen av hur Uppdraget ska utföras och vari Resultatet ska bestå och biläggs Kontraktet.

3. Leverantörens huvudsakliga åtaganden

- 3.1. Leverantören är väl medveten om Konsulternas tilltänkta användningsmiljö och användningssätt och ska med flexibilitet planera sin verksamhet utifrån dessa förutsättningar. Leverantören garanterar att Konsulterna och Resultatet är väl lämpade/lämpat för ändamålet.
- 3.2. Leverantören ska inneha gällande och för branschen erforderliga och relevanta tillstånd för att kunna leverera Tjänsten enligt gällande lagstiftning och i övrigt gällande regler.

FÖRSVARSMAKTEN

- 3.3. Leverantören ska lojalt och med omsorg utföra Tjänsten i enlighet med Kontraktet och Försvarsmaktens närmare instruktioner samt även i övrigt på bästa sätt tillvarata Försvarsmaktens intressen. Leverantören ska ha all erforderlig kunskap och resurser för att utföra Tjänsten.
- 3.4. Leverantören ska utföra Tjänsten på ett fackmannamässigt sätt med iakttagande av god sedvänja inom branschen. Leverantören ska följa gällande lag, eller annan författning, inklusive myndighetsföreskrift, samt i övrigt iakta etiska normer och god sed. Leverantören ansvarar för att dess personal har erforderlig kunskap och erfarenhet för att genomföra Kontraktet.
- 3.5. Leverantören ska utföra Tjänsterna i nära samråd med Försvarsmakten genom de Kontaktpersoner som utsetts, och hålla Kontaktpersonerna uppdaterade om hur arbetet fortskrider samt andra förhållanden som kan tänkas påverka uppfyllandet av Kontraktet.
- 3.6. Leverantören ska utan dröjsmål, skriftligen påtala eventuella brister i Uppdragsbeskrivningen eller i material lämnat av Försvarsmakten, för att undvika att Tjänsten blir lidande.
- 3.7. Leverantören ansvarar för att allt Underlag och all Dokumentation samt annan information som Leverantören tillhandahåller är fullständig och korrekt.
- 3.8. Leverantören ska utan dröjsmål informera Försvarsmakten om förhållanden som kan tänkas påverka uppfyllandet av Kontraktet.
- 3.9. Leverantören ska inhämta yttrande, begära godkännande eller tillstånd och göra de anmälningar som anges i Kontraktet eller som i övrigt måste anses ingå i Tjänsten. Försvarsmakten ska, efter särskild överenskommelse, biträda Leverantören i sådant arbete.
- 3.10. Vid byte av leverantör till Försvarsmakten är Leverantören skyldig att under en övergångsperiod samarbeta med och/eller överlämna nödvändigt Underlag, Dokumentation och information till Försvarsmakten eller den leverantör som Försvarsmakten anvisar.

4. Leverans och godkännande av Uppdraget/Resultat

- 4.1. Leverantören ska leverera Uppdraget/Resultatet enligt de villkor och vid de tidpunkter som anges i Kontraktet.
- 4.2. Den levererade tjänsten ska kunna kontrolleras av Försvarsmakten.
- 4.3. Godkänner inte Försvarsmakten Uppdraget/Resultatet ska Leverantören åtgärda Felet.

5. Försening

- 5.1. Befarar Leverantören att Avtalad Leveransdag inte kan hållas, ska Leverantören omedelbart skriftligen meddela Försvarsmakten. Leverantören ska ange orsaken till förseningen och, om möjligt, den tidpunkt då leverans beräknas kunna ske.
- 5.2. Underlåter Leverantören att lämna meddelande enligt 5.1 har Försvarsmakten rätt till ersättning för de direkta kostnader som kunde ha undvikits om meddelandet lämnats i rätt tid, utöver rätt till vite enligt punkt 5.3.
- 5.3. Försvarsmakten är berättigad till vite för varje påbörjad sjudagarsperiod med en (1) procent av priset för den försenade delen, exklusive eventuell prisjustering, dock maximalt tolv (12) procent av priset.
- 5.4. Försvarsmakten äger rätt att efter eget val tillgodogöra sig upplupet vite antingen genom prisavdrag eller att framställa särskilt krav om betalning. Framställs sådant särskilt krav ska betalning ske inom 30 dagar från den dag kravet framställts.
- 5.5. Försening föreligger inte om Leverantören försenas eller hindras att leverera Tjänsten på grund av förhållande som Försvarsmakten ansvarar för eller om Force majeure föreligger enligt avsnitt 17. Leverantören har i så fall rätt till motsvarande förlängning av leveranstiden.

6. Ändringar eller tillägg till tjänsten

- 6.1. Försvarsmakten har rätt att efter hand och, i tillämpliga fall, inom ramen för den upphandlingsrättsliga lagstiftningen, ändra Tjänsten, inklusive Resultatet. Begäran om ändring ska framställas skriftligen till

FÖRSVARSMAKTEN

Leverantören genom dennes Kontaktperson. Leverantören får inte motsätta sig Försvarsmaktens önskemål om ändring om inte Leverantören kan visa sakliga skäl för sådan vägran. Ändringarna ska föras in i Kontraktet.

- 6.2. Leverantören ska offerera priser på ändringar och tillägg i samma prisform och prisnivå som i Kontraktet. Leverantören ska bereda Försvarsmakten skäligt rådrum och meddela senaste tidpunkt för ställningstagande om sådan tidpunkt är kritisk för leveransen. Leverantören ska medverka till att inverkan på kostnader och tidsplaner blir så gynnsamma som möjligt för Försvarsmakten.
- 6.3. Leverantören har inte rätt att begära ersättning för någon ändring eller något tillägg som inte har överenskommit av Parterna gemensamt enligt punkterna 6.1 och 6.2 ovan.

7. Ersättning

- 7.1. Ersättning för Tjänsten och Resultatet utgår enligt Kontraktet. Avtalade priser avser pris exklusive mervärdesskatt och andra skatter.
- 7.2. Försvarsmakten ersätter inte Leverantören för några utlägg om fast pris har avtalats. Vid övriga prismodeller ska alla utlägg såsom resekostnader och andra verifierade kostnader vara nödvändiga för Tjänstens genomförande, skäliga och skriftligen godkännas av Försvarsmakten.
- 7.3. Semesterersättning, övertidsersättning och ersättning för jour och beredskap ersätts inte av Försvarsmakten såvida Parterna inte har avtalat om detta skriftligen.
- 7.4. Konsult är anställd hos Leverantören och inget anställningsförhållande ska anses uppstå mellan Försvarsmakten och Konsult. Leverantören svarar således för alla avgifter och skatter förenade med Konsultens anställning.

8. Fakturering och betalning

- 8.1. Betalning sker mot faktura, förutsatt att denna innehåller de uppgifter som krävs enligt svensk rätt. På fakturan ska Leverantören alltid ange:

- faktureringsadress enligt Kontraktet, kontaktuppgifter, bankkontouppgifter,

- Försvarsmaktens kontraktsnummer och/eller inköpsordernummer,

- Tjänst som fakturan avser, avtalat pris för Tjänst, totalt avtalat pris, mervärdesskatt i SEK när mervärdesskattelagen (2023:200) inte föreskriver annat, en detaljerad redovisning av art och omfattning av utfört arbete, tidsperiod samt eventuella skriftligen godkända kostnader och ersättningar samt Kontaktpersoner. Om Tjänsten utförs enligt kostnadskontrakt ska antalet arbetade timmar och timersättning per Konsult anges. Det ska också framgå om fakturan avser del- eller slutlikvid,

- mottagare inom Försvarsmakten.

Om leverans omfattar varor eller däri ingående delar från utlandet är Leverantören skyldig att förse Försvarsmakten och andra svenska myndigheter med de uppgifter som hanteringen av mervärdesskatt och tull kräver, så att Försvarsmakten direkt eller indirekt inte åsamkas onödiga kostnader. När så är påkallat är Leverantören även skyldig att i fakturan ange ECCN (Export Control Classification Number) per position samt uppgift om exporttillstånd eller exportlicens. Faktura anses inte ha inkommit in till Försvarsmakten förrän sådana av Försvarsmakten begärda uppgifter lämnats.

- 8.2. Leverantören får fakturera Försvarsmakten tidigast den dag Tjänsten är levererad enligt villkoren i Kontraktet.
- 8.3. Villkor som tagits in i faktura ensidigt av Leverantören är inte bindande för Försvarsmakten.
- 8.4. Begärd ersättning avseende kostnader för resor och traktamenten, datortid, utskriftsarbete, mångfaldigande etc., ska, om rätt till sådan ersättning skriftligen överenskommit i förväg, redovisas separat.
- 8.5. För det fall tvist avseende faktura uppstår mellan parterna ska Leverantören i förekommande fall allttjämt utföra Tjänsterna enligt Kontraktet.
- 8.6. Leverantören får inte ta ut fakturaavgifter eller liknande avgifter.
- 8.7. Betalning ska ske inom 30 dagar från det att fakturan har inkommit till Försvarsmakten. Vid dröjsmål med betalning av faktura har Leverantören rätt till dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) och annan

FÖRSVARSMAKTEN

lagstadgad förseningsersättning på fakturerat ostridigt belopp.

- 8.8. Vid kostnadskontrakt (löpande räkning) sker fakturering månadsvis i efterskott. Faktura avseende föregående kalendermånads arbete ska ha inkommit till Försvarsmakten för granskning senast 30 dagar före betalningsperiodens utgång.

9. Fel i Tjänsten och garanti

- 9.1. Leverantören garanterar att Tjänsten är fri från Fel och ansvarar för Fel som Försvarsmakten upptäcker inom ett (1) år räknat från den tidpunkt Försvarsmakten skriftligen har godkänt Resultatet. Försvarsmakten ska reklamera Fel inom tre (3) månader från det att Försvarsmakten upptäckte Felet.
- 9.2. Leverantören ska skyndsamt avhjälpa Felet på egen bekostnad. Underlåter Leverantören att skyndsamt avhjälpa Felet äger Försvarsmakten rätt att själv eller genom annan låta avhjälpa Felet på Leverantörens risk och bekostnad.
- 9.3. Leverantören ansvarar inte för Fel som Leverantören kan visa beror på något förhållande som Försvarsmakten ansvarar för.
- 9.4. Försvarsmaktens eventuella granskning och godkännande av Leverantörens förslag, åtgärder eller handlingar befriar inte Leverantören från ansvar avseende Fel.

10. Ägande- och nyttjanderätt m.m.

- 10.1. Äganderätten till allt Underlag och Dokumentation som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid utförandet av Tjänsten ska tillkomma Leverantören.
- 10.2. Underlag som överlämnats av Försvarsmakten ska vara Försvarsmaktens egendom. Dock ska underlag som tillhör tredje man och som Försvarsmakten överlämnat till Leverantören med stöd av nyttjanderätt förbli tredje mans egendom. Leverantören får inte utan Försvarsmaktens skriftliga medgivande använda, kopiera eller reproducera sådant underlag annat än för internt bruk i samband med avgivande av anbud till

Försvarsmakten eller för utförande av arbete för Försvarsmaktens räkning.

- 10.3. Försvarsmakten ska äga en i tiden och geografiskt obegränsad rätt att för egen del och för myndigheters inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde behov, innefattande deltagande i internationella insatser eller andra mellanstatliga samarbeten, – utan särskild ersättning och utan hinder av immateriella rättigheter – fritt nyttja Underlag och Dokumentation som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid utförandet av Tjänsten. Nyttjanderätten omfattar även Underlag och Dokumentation som har tagits fram i annat sammanhang i den mån det är nödvändigt för att nyttja Tjänsten i enlighet med Kontraktets mål och syfte.

- 10.4. Försvarsmaktens fria nyttjanderätt innebär en rätt att nyttja och låta annan nyttja Underlag och Dokumentation vid bl.a. upphandling, utveckling, modifiering, drift, underhåll och tillverkning. Nyttjanderätten innefattar en rätt att kopiera, reproducera, sammanställa och översätta Underlag och/eller Dokumentation i den utsträckning Försvarsmakten behöver för sitt nyttjande. Försvarsmakten ska meddela mottagande part om Leverantörens äganderätt.

- 10.5. Leverantören ska säkerställa att samtliga erforderliga immateriella rättigheter föreligger för att Försvarsmakten ska kunna nyttja Tjänsten i avtalad omfattning och på avtalat sätt. Leverantören ansvarar för att nyttjande eller vidareupplåtelse som avses i detta avsnitt inte gör intrång i tredje mans rätt och att Resultatet, Dokumentationen och Underlaget ska kunna nyttjas i avtalad omfattning och på avtalat sätt.

- 10.6. Såvida inte annat har överenskommits mellan Parterna ska Leverantören vid anfordran eller senast i samband med slutleverans, leverera Underlag och Dokumentation till Försvarsmakten.

- 10.7. Äganderätt och nyttjanderätt till Underlag och Dokumentation som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid utförandet av Tjänsten får inte överlåtas eller upplåtas till tredje man utan Försvarsmaktens skriftliga medgivande. Vid överlåtelse eller upplåtelse av övrigt Underlag och Dokumentation ska Leverantören göra förbehåll för Försvarsmaktens nyttjanderätt.

FÖRSVARSMAKTEN

11. Immaterialrättsligt intrång

- 11.1. Leverantören ska hålla Försvarsmakten och/eller annan användare skadeslösa om krav riktas mot någon av dessa på grund av eventuellt intrång i immateriell rättighet.
- 11.2. Leverantören ska vid påtalat intrång, på egen bekostnad, antingen genomföra modifieringar så att intrång inte längre föreligger eller träffa uppgörelse med rättighetshavaren. Om modifiering sker ska Leverantören svara för att avtalad funktion, prestanda och användbarhet inte försämras och att framtida användning inte fördröjas.
- 11.3. För det fall Försvarsmakten påtalar Leverantörens ansvar ska Leverantören på egen bekostnad biträda Försvarsmakten i eventuell rättegång där talan riktas mot Försvarsmakten eller annan användare.
- 11.4. Parterna ska hålla varandra informerade om anspråk på grund av påstått intrång i immateriell rättighet.

12. Hantering av personuppgifter

- 12.1. Leverantören är ansvarig för att den behandling av personuppgifter som Leverantören utför sker i enlighet med gällande lagstiftning.
- 12.2. För att Försvarsmakten ska kunna fullgöra sina åtaganden och upprätthålla adekvat säkerhetsnivå behandlar Försvarsmakten vissa personuppgifter om Konsulterna såsom namn, adress, personnummer, telefonnummer samt, i förekommande fall, foto, behörighets-id, e-postadress och organisationstillhörighet.

13. Etiska riktlinjer, säkerhet och miljö

- 13.1. Leverantören ska vid genomförandet av Kontraktet följa tillämpliga lagar och förordningar inom områdena miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption, jämställdhet och mångfald.

14. Utbyte av konsult

- 14.1. Konsult får inte bytas ut utan Försvarsmaktens skriftliga godkännande. Sådant godkännande får inte vägras utan sakliga skäl. Leverantören svarar för

samtliga kostnader och tidsåtgång som uppstår med anledning av utbyte av Konsult, såsom kostnader för information och inskolning. Ersättande Konsult ska ha samma kompetens inom aktuellt område och Tjänsten får inte bli lidande av bytet.

- 14.2. Leverantören är skyldig att utan oskäligt dröjsmål ersätta Konsult om Försvarsmakten begär det och har sakliga skäl för sin begäran såsom att Konsulten saknar erforderlig kompetens eller att samarbetssvårigheter förekommer.

15. Hävning

- 15.1. Part har rätt att med omedelbar verkan häva hela eller delar av Kontraktet om den andra Parten i väsentligt hänseende har brutit mot Kontraktet.

- 15.2. Försvarsmakten har därutöver rätt att med omedelbar verkan häva hela eller delar av Kontraktet, om

a) Leverans inte fullgörs eller fullgörs för sent och detta inte beror på något som Försvarsmakten ansvarar för och förseningen överstiger en tredjedel av ursprunglig leveranstid eller förseningen har varat mer än tre (3) månader.

b) Tjänst är felaktig och detta inte beror på Försvarsmakten eller på något förhållande på Försvarsmaktens sida och Felet kan anses utgöra väsentligt kontraktsbrott, samt Leverantören inte avhjälpt Felet inom 30 dagar från det att Försvarsmakten underrättade Leverantören om Felet.

c) Försvarsmakten har skälig anledning att anta att kontraktsbrott enligt punkt a) och b) ovan som ger rätt till hävning, kommer att inträffa beträffande framtida leverans.

d) Leverantören försätts i konkurs, upptar ackordsförhandling eller försätts i likvidation eller annars kan antas ha kommit på obestånd.

e) Leverantören har lämnat oriktiga uppgifter, i anbudet eller på annat sätt, i samband med upphandlingen och dessa uppgifter inte varit av oväsentlig betydelse för Försvarsmakten vid tecknandet av Kontraktet.

- 15.3. Hävning ska för att vara giltig alltid ske genom skriftligt meddelande till den andra Parten.

FÖRSVARSMAKTEN

15.4. Om Försvarsmakten häver Kontraktet ska Leverantören redovisa alla utförda leveranser i en slutrapport till Försvarsmakten.

15.5. Om Försvarsmakten häver Kontraktet är Leverantören skyldig att ersätta de skador som Försvarsmakten lider till följd av hävningen, med de begränsningar som följer av avsnitt 16 nedan.

16. Rätt till skadestånd och ansvarsbegränsning

16.1. Part ansvarar för skada som denne åsamkar den andra Parten till följd av kontraktsbrott eller vårdslöshet.

16.2. Parts skadeståndsansvar omfattar inte indirekt förlust, såvida inte Part orsakat skadan genom uppsåt eller genom grov vårdslöshet.

16.3. Parts totala skadeståndsansvar i samband med Kontraktet ska vara begränsat till det högre av 100 procent av det sammanlagda totala beräknade priset enligt Kontraktet, exklusive prisavdrag, eller fem miljoner kronor. Begränsningen gäller inte om uppsåt eller grov vårdslöshet föreligger och inte heller vid ansvar för intrång i fall som avses i avsnitt 11.

16.4. Leverantören har inte rätt till ersättning för försenad betalning utöver vad som stadgas enligt punkt 8.7.

17. Force Majeure

17.1. Om Parts fullgörande av sina åtaganden enligt Kontraktet förhindras på grund av följande omständigheter utanför Parts kontroll ska de anses utgöra befrielsegrund om de inträffar sedan Kontraktet slutits och Parts fullgörande av sina åtaganden enligt Kontraktet därigenom förhindras samt Parten inte skäligen kunde förväntas ha räknat med denna omständighet vid Kontraktets ingående och vars följer Parten inte heller skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit: allmän arbetskonflikt och varje annan omständighet såsom eldsvåda, översvämning, terroristattacker, krig, mobilisering eller oförutsedda militärinkallelser av motsvarande omfattning, rekvisition, beslag, uppror och upplöpp, allmän brist på transportmedel, allmän varubrist, allmän och varaktig inskränkning i fråga om drivkraft samt försening av

leveranser från underleverantör till följd av sådan omständighet, som avses i denna punkt, när Leverantören eller underleverantör inte själv föranlett eller medverkat till hindret.

17.2. Part som önskar åberopa force majeure ska utan oskäligt dröjsmål lämna den andra Parten skriftligt meddelande härom. Part får inte åberopa force majeure innan motparten beretts tillfälle till att i samförstånd hjälpa parten att övervinna problemen.

17.3. Förhindrad part ska vidta skäligen ansträngningar för att mildra omfattningen och effekten av hindret samt återuppta fullgörandet av åtagandet som förhindrats så snart detta praktiskt kan ske.

17.4. Om Leverantörens fullgörande av Kontraktet till väsentlig del förhindras för längre tid än tolv (12) veckor av befrielsegrund enligt punkt 17.1, Force majeure, får Försvarsmakten skriftligen avbeställa resterande leveranser enligt Kontraktet med omedelbar verkan. Om Försvarsmakten utnyttjar sin rätt att avbeställa är Försvarsmakten berättigad och skyldig att överta sådan fullgjord del av Kontraktet som avser leverans vilken inte är behäftad med Fel och som utan omfattande åtgärder kan komma Försvarsmakten till nytta. Försvarsmakten ska i sådant fall utge ersättning till Leverantören motsvarande avtalat pris för övertagen del av Kontraktet. Vid avbeställning ska Leverantören redovisa alla utförda leveranser i en slutrapport till Försvarsmakten.

18. Försäkring

18.1. Det åligger Leverantören att på egen bekostnad teckna och vidmakthålla för branschen sedvanlig ansvarsförsäkring med betryggande ansvarsbelopp med hänsyn till Kontraktets art och omfattning. På begäran av Försvarsmakten ska Leverantören uppvisa kopia av försäkringsbrev.

19. Överlåtelse

19.1. Leverantören får inte överlåta Kontraktet utan att Försvarsmakten i förväg lämnat sitt skriftliga godkännande till överlåtelsen. Försvarsmakten har dock rätt att, helt eller delvis, överlåta Kontraktet till annan svensk statlig myndighet.

20. Ändringar och tillägg

20.1. Begäran om ändring eller tillägg ska framställas skriftligen till respektive Parts Kontaktperson. Ändringar och tillägg ska vara skriftliga och undertecknade av behörig företrädare för respektive Part.

21. Tvistelösning och tillämplig lag

21.1. Tvist angående tolkning och tillämpning av Kontraktet ska avgöras av Stockholms Tingsrätt med tillämpning av svensk rätt, utan hänsyn till lagvalsregler.